

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik mindennap, a hétfői és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Apáca-utca 3. sz.

A lap szellemi részére vonatkozó közleményeket a szerkesztőség címére kérjük beküldetni.

Egy hasábos petitsor 5 kr. Hirdetés-bélyeg 30 kr.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézhetők.

LAPTULAJDONOS:

A SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA-RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

DR. PERSZ ADOLF.

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban dtvéve:

Egész évre . . . 6 frt — kr.

Félévre . . . 8 > — >

Negyedévre . . . 1 > 50 >

Egy hónapra — > 60 >

Helyben házhoz hordva:

Egész évre . . . 8 frt — kr.

Félévre . . . 4 > — >

Negyedévre . . . 2 frt — kr.

Egy hónapra — > 80 >

Vidékre postán szállítva:

Egész évre . . . 10 frt — kr.

Félévre . . . 5 > — >

Negyedévre . . . 2 > 50 >

Egy hónapra . . . 1 > — >

Egyes szám ára 4 kr

Liberális színváltozások.

(—a.) »A szabadelvűség fogalma mindig relativ, legalább is havonként és kérdésenként más.«

Ne tessék azt hinni, hogy a szabadelvűségnek ezt a dicső definitióját valami sötét ultramontán vagy klerikális vezér gondolta volna ki, hogy csuffá tegye vele a szabadelvű nevet, Zichy Nándor és Apponyi Albert, Ugron Gábor és Polónyi Géza sokkal több jóakarattal viseltetnek a liberális iránt, semhogy ilyenre képesek lennének.

Nem kisebb ember, mint Eötvös Károly mondotta ezt az ország színe előtt, a képviselőházban a polgári házasság tárgyalásakor. (1894. márcz. 10-én) Azt akarta vele illusztrálni, hogy néha a facultativ polgári házasság is lehet liberális, máskor csak a kötelező az. A spanyolok az ő polgári házasságukat, mely csak annyiból áll, hogy a templomi esketésnél két állami tisztviselő is jelen van és bejegyzik anyakönyvébe, — a spanyolok ezt is liberálisnak tarthatják, még pedig joggal; — de mi már csak a kötelezőt tarthatjuk annak. (Bizonyára azért mert ez leköti az egyéni szabadságot!) Azonban lehet, hogy félév múlva már csak a szükségbeli lesz az igazi liberális.

És így van ez más kérdésekkel is. Egyszer az állami közigazgatást követelik a liberális nevében, máskor a megyei autonómiát.

Sőt egy időben is lehet más elvet vallani, — ha az ember más-más körben fordul meg. Tisza István például a képviselőházban vagy a kereskedelmi banknál merkantilista, — de a gazdakongresszuson agrariusnak vallja magát.

Az is előfordul, hogy ami Ausztriában liberális, nálunk nem az. A vatikáni zsinat alkalmából Stremnyr, akkori osztr. kultusz-miniszter a liberális nevében

indítványozta a placetum eltörlését; hisz az a sötét középkor maradványa! Liberális ember csak nem akarhatja megakadályozni a szabad közlekedést! És nálunk ugyanakkor Andrássy miniszterelnök ugyancsak a liberális nevében kéri ugyanazt az uralkodót, hogy vegye be ismét a placetumot.

Vagy — hogy újabb példát hozunk — Ausztriában liberálisnak tartják a börze-adót; mert elvük az, hogy akinek az ország jövedelme ad, attól jogosan megkivánhatja, hogy jövedelmei arányában járuljon az országos terhek viseléséhez. — Nálunk a börze-adó csak klerikális agyrem, mely a kereskedelem szabadságának megbénítására van irányozva.

A szabadelvű párt újabb magafartása szintén Eötvös szellemes definitiójának igazolására szolgál.

Előbb rideg konservativizmussal védték a közjogi alapot a kiegyezést; még a fekete-sárga kardbojtot is szükségesnek tartották a haza üdvére; — mikor pedig kitört az utolsó válság: fenyegetőztek, hogy valamennyien 48-asok lesznek.

Tegnap még hangosan követelték az alkotmány 8-ik §-ának magyarázatát az új külügyminisztertől; — ma már az egész legendának nyilvánítták.

Tegnap elégtételt követeltek a miniszterelnöki tekintély hallatlan megsértésért; — ma belenyugodnak abba, hogy »Kálnoky subiectiv okokból adta be lemondását.«

Tegnap a nuncziusi jegyzéknek Rómába való elküldését a megoldás kiinduló pontjának és elengedhetetlen feltételének állították; — ma már »másodrangú kérdés«-nek mondják és bölesen abba hagyták annak sürgetését.

Mikor a főrendiház a recepzionális javaslatból kitörülte az áttérési paragrafust, azt a liberalizmus esúfjának bélye-

gezték és kijelentették, hogy ők maguk is ellene fognak szavazni és ismét visszaküldik azt a főrendekhez. És most Wlasich miniszter indítványára belenyugodnak, hogy az az áttérési szakasz nélkül szentesíttessék, mert ezt kívánja a liberális érdeke, melynek egyik változhatatlan alaptétele így hangzik: »jobb ma egy veréb, mint holnap egy tuzok.«

Eötvös Károly definitiója a szabadelvűségről tehát lényegében ma is igaz. De egyik részletében jelentékeny módosítást szenvedett. Ami különben a mai rohamos haladásban leli magyarázatát.

A felsorolt újabb példák után azért feljogosítva érezzük magunkat, Eötvös meghatározását így módosítani:

»A szabadelvűség fogalma mindig relativ, legalább is naponként és kérdésenként más.«

Agliardit nem hívják vissza.

A Kálnoky-Bánffy konfliktus óta kormányparti félhivatalosak következetesen és konokul azt híresztelték, hogy Agliardi bécsi nuncziust a Vatikán vissza fogja hívni és Bánffy Dezső ezáltal extra elégtételt kap. Megirták már azt is, hogy Agliardi utódja a szentszék belgiumi képviselője, msgr. Francesco Nava brüsszeli nunczius lesz. Ez a híresztelés célnél és valótlan volt. A brüsszeli nunczius ugyanis mint a Pol. Corr. jelenti, nem jön Bécsbe, sőt egyáltalán visszavonul a diplomáciai tevékenységtől. Másrészt most a szintén félhivatalos »M. É.« arról értesül, hogy Agliardi nunczius néhány nappal ezelőtt a pápai államtitkári hivatal egyik főpapjától levelet kapott, melyben a nuncziust arról biztosítja, hogy a Vatikán hangulata a nuncziusra nézve határozottan kedvező és hogy Rampolla bibornok államtitkár kijelentette, hogy inkább lemond állásáról, semhogy Agliardi visszahívásába beleegyezzenek.

Egyházpolitika.

A képviselőház közoktatási bizottsága gróf Csáky Albin elnöklete alatt tartott szerdai ülésében tárgyalás alá vette a főrendiháznak az izraelita vallásról szóló törvényjavaslatra vonatkozó üzenetét.

Hatóságilag

NAGYVÁRAD, Olaszi, Bémer-tér (Poyvár-ház.)
(a »Magyar király« kávéház mellett.)

engedélyezett
Az üzlet lebonyolítása céljából a raktáron levő óriási mennyiségű férfi- és gyermek-ruhák fél árral árusítatnak el.
NEUMANN ADOLF üzletében.

Végeladás.

NAGYVÁRAD, Olaszi, Bémer-tér (Poyvár-ház.)
(a »Magyar király« kávéház mellett.)

Wlassics miniszter indítványozza, hogy a bizottság járuljon hozzá a törvényjavaslatnak a főrendiházban elfogadott szövegezéséhez. A mi az áttérés kölcsönösségét illeti, szükségesnek tartja, hogy az világosan fentartassék, azonban vétessék az erre vonatkozó rendelkezés fel a vallásszabadságokról szóló törvény javaslatba, a hol az áttérésre és kilépésre vonatkozó összes rendelkezésekkel szerves egészet képezhetne. A felvétel azzal a szerkezettel történhetné, hogy az 1868. LIII. törvényzikk 1—8 §§-ában foglalt rendelkezések hatálya minden bevett vallásfelekezetre kiterjesztetik.

Mezei Mór, Papp Géza, Molnár Antal, Sréter Alfréd és Tuba János hozzájárulnak a miniszter indítványához; Sággy Gyula fenntartja az elhatározás szabadságát maga és pártja részére. Erdély és Wlassics miniszterek felszólalásai után a bizottság elfogadta a miniszter indítványát.

Tárgyalás alá vette azután a bizottság a vallásszabadságokról szóló törvényjavaslat függőben levő szakaszára vonatkozó főrendiházi üzenetet.

Wlassics miniszter kijelenti, hogy ragaszkodik a főrendek által kihagyott 22., 23. és 24. §§-ok fentartásához, hogy szükségesnek tartja a kormány a 26. §-ának a gyermekek vallásáról rendelkező dispozicióit is.

Sággy Gyula az indítvánnyal szemben fenntartja magára és pártjára nézve az elhatározás szabadságát.

A bizottság hozzájárult a miniszter indítványához.

Országos gazdaszövetség.

A legutóbb lefolyt gazdakongresszus alatt sok irányban tárgyalták az összejött gazdák az a kérdést, hogy a kongresszus határozatai ne csak kifejezett óhajok maradjanak, de keresztül is vitessenek. A kongresszus keretén kívül, ugyane tárgyban három értekezés is tartatott, a melynek utolsója mintegy 150—200 előkelő gazda jelenlétében kimondotta, hogy egy országos gazdaszövetséget alakít, mely nyílt kérdésnek hagyva minden közjogi és egyházpolitikai ügyet és távol állva az összes ma létező pártok küzdelmeitől, pusztán a mezőgazdasági érdekek védelmére szervezkedik. A szövetség létrehozása organumát a központban, a vármegek, járások és a községekben, és ez országos szervezetnek a létesítésére egy harmincznégy

tagu előkészítő bizottságot küldött ki az értekezés. Az előkészítő bizottság a lefolyt kongresszus határozatai alapján kidolgozza majd a szövetség programját és a folyó év őszére fogja egybehívni az első közgyűlést. Az előkészítő bizottságba a kongresszuson résztvevő gazdák közül, az összes ma létező politikai pártok keretéből választottak tagokat, úgy hogy remélhető, miszerint rövid idő alatt párttekinetek nélkül fogja a mezőgazdasági akció egyesíteni az egész magyar gazdaközöniséget a fenyegető válság elkerülésére.

A regále-kötvények konverziója.

Lapunk legutóbbi számának távirati rovatában már jeleztük e tárgyat. Jelenleg pótlólag közöljük, hogy a pénzügyminiszteriumban előtanulmányokat folytatnak a regálekötvények konverziójára vonatkozólag. A Wekerle Sándor pénzügyminisztersége idejében kibocsátott regálekölesön kötvényei tudvalevőleg négy és fél százalékos kamatozásúak s a kormány ezt a magas kamatlábat alacsonyabbra, 3 és fél, vagy ha lehetséges volna a 3 százalékra akarja konvertálni. Az egész konvertálandó kölesön összege 230 millió forint s a regálekötvények mai árfolyama 101—102 forint. Ez az árfolyam éppenséggel nem mondható biztatónak a konverzió sikerére nézve, mert a regálekötvények árfolyama csak igen jelentéktelen összeggel van a pári fölött. A pénzügyminiszterium e dologban máris tárgyalásba boesátkozott a Rothschild-csoporttal, mely késznek nyilatkozott a konverzió keresztülvételének elvállalására. Megjegyzendő, hogy a regálekötvények kibocsátását is a Rothschild csoport vitte véghez, úgy, hogy tehát e pénzesoport öt-hat év alatt kétszer szerezte magának a 230 millió kölesönön igen tekintélyes közvetítő nyereséget. Lukács László pénzügyminiszter úgy kontemplálja a dolgot, hogy ez a konverzió a pénztári készletek pótlására teljesítendő kölesöntranzakcióval együtt, vagy legalább ezzel kapcsolatban vitessék keresztül.

Lapszemle.

Budapest, 1895. május 24.

A **Hazánk** a III. országos gazdakongresszus befejezése alkalmából, annak eredményeit méltatja s azt mondja, hogy addig nem is fogtak szebb idők felderülni Magyarországra, míg a legaktuálisabb politikát nem azon program szerint fogják csinálni, melyet orsz. gazdakongresszus most megállapított.

Az **Egyetértés** a magyarországi elpusztult szőlőterületek rekonstruálására ajánl megfontolásra érdemes eszközöket.

A **Pesti Napló** Franciaország legújabb politikai eseményeivel foglalkozik.

A **Nemzeti Újság** az országos gazdakongresszus eredményeivel foglalkozik s azt mondja, hogy ez a kongresszus kifejezést adott az ország igazi közgazdasági szükségleteinek, tisztázta a helyzetet, megjelölte az önsegély és államsegély természetes körét, egészséges, életrevaló eszméket hozott forgalomba s ezzel nem csupán erkölcsi sikert ért el, hanem a gyakorlati érdekek szempontjából is eredménytelen áldásosan működött.

A **Nemzet** a belga külügyminiszteri válsággal foglalkozik.

A **Pesti Hírlap** a képviselőház negyedik ülészakának elnapolása alkalmából a letárgyalt munkaprogram eredményeivel foglalkozik, ezikke oda konkludál, hogy minden dícsőség a szabadelvű pártot illeti, mely nélkül Magyarország egy óráig sem állhatna fenn.

A **Budapesti Hírlap** a kőbányai sertsévről ezikkezik s azt írja, hogy rendkívül fontos e baj elfojtása, mivel Magyarországon mintegy 5 millió sertsés van s ha ezek közt a veszkiütne, Magyarország óriási károkat szenvedne s számtalan ember teljesen tönkre menne.

A **Magyarország** az országos gazdakongresszus eredményeivel foglalkozik s azt mondja, hogy az a kormány áskálódásai dacára is fényesen sikerült s a faskó nem a kongresszus, hanem a kormány részén van.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

— Május 24. —

Ülés kezdete 10 órakor.

Elnök: Szilágyi Dezső.

Jegyzők: Esterházy Kálmán gr., Josipovich Géza, Illyés Bálint.

A kormány részéről jelen vannak: Bánffy Dezső báró, Dániel Ernő, Josipovich Imre, Wlassich Gyula.

A mult ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után

Dániel Ernő kereskedelmi miniszter törvényjavaslatot nyújt be egy helyi érdekű vasut engedélyezésére vonatkozólag. A közlekedésügyi bizottsághoz utasítatik.

Következik a napirend:

A ház harmadszori olvasásban elfogadta az országos nemzeti kiállítás költségeinek részbeni fedezésére reuendezendő osztálysorsjátékról szóló törvényjavaslatokat.

Minden vita nélkül tudomásul vette, illetve elfogadta ezután:

A „TISZANTUL” TÁRCZÁJA.

Próza és költemény.

— A „Tiszántul” eredeti tárczája. —

Írta: M. J.

Kedves Gittám! Nem egyszer mondtad, hogy büszke vagy, mert én nagyon, nagyon okos vagyok, és sokszor mondtad, hogy nem vagyok más, mint egy bohó gyerek, kinek minden tette, minden szava tiszta bolondság. És minden nem volt ellentétben egymással, mert néha órákig képes voltam neked elmagyarázgatni a tudományok Isten tudja, melyik ágából, máskor pedig hangulatom úgy hozta, rendkívül sok bolondságot halásztam össze s tartam elibed.

Mindezt én jól tudom, csak avval nem vagyok tisztában, hogy nem akkor voltam-e bolond, mikor komoly dolgokról okosan beszéltem, vagy nem akkor voltam a legokosabb, mikor látszólag bolond dolgokkal mulattattalak?

Ha itt lennél most mellettem, a te fiatal, tapasztalatlan szíved megütődne azokon a gondolatokon, melyekkel újra foglalkozom s lehet, hogy megint azzal felelnél szavaimra: »eredj, te bolond gyermek!» Pedig én komolyan, és komoly dolgokról gondolkodom: multam, jelenem, jövőm boldogságáról.

Hosszu idő után pár napig újra veled vol-

tam. Pár napig? Dehogy! Egy pillanat volt az, mely nyom nélkül, gyorsan elrepült s most itt ülök ismét a prüszkölve rohanó, vágató gőzocsin.

Szemeim elöl egymásután tűnnek el a régi ismerős halmok és erdők s képzeletemben újra előttem vannak szerelmünk első napjai. Istenem, mily végtelen boldog idők voltak azok!

Kinn kezdődött ismeretségünk az Isten szabad ege alatt. Emlékszel még reá? Husvét után volt, egy éve annak most épen. Kék ruhában, fehér csipkealapban mindig ott járkáltál a folyam mentén, kerülve az embereket, kiktől féltél még akkor, s elmerülve a természet csodálatában. Én is oda jártam, fehér kalapod már messziről szemembe tünt s én úgy siettem, hogy minél előbb ott lehessenek melletted. Szerettelek. Szerettelek az első naptól fogva, melyen megláttalak s szeretted te is engem, oly bensőséggel, amint még soha senkit sem szeretted.

És sétáltunk hetekig mindennap együtt a bársonyos, zöld gyepen és beszélünk egymásnak mindenről és te nem tudtad, hogy én szeretlek-e, és én nem tudtam, hogy te szeretsz-e fáj, végtelenül fájó kinokat okozott nekünk ez a kétség, ez a bizonytalanság s azért mégis mindketten nagyon boldogok voltunk, mert hisz egymás közelében s csak egymásnak éltünk.

Ha visszagondolok ezekre az édes, édes napokra, úgy tetszik nekem, mintha igazi bol-

dogságot csak az ébredő, még mit sem sejtő szerelem nyujtana. Ekkor még minden gondolatunk a szerelemben összpontosul, s maga az a fájdalom, melyet félelem okoz, hogy szerelmünk viszonzatlan marad, még ez a fájdalom is oly édes, oly jóleső. Hisz te tudod ezt, te ép úgy keresztül mentél mindezen, mint én.

E szép napok óta sok minden megváltozott. Eljött, én magam sem tudom miként, az a pillanat, melyben önkéntelenül fölpattant szívünk titka, melyben lángbaboruló arczczal megtudtad azt, hogy szeretlek s egy néma tekintettel elárultad, hogy te is ép úgy szeretsz, mint én téged. És az idő röpiült. Mi csendes nyári estéken elmerengve szöftük a jövő terveit. Szóhattuk bátran, hisz oly messze volt még a teljesülés! Te türelmetlen voltál, de én is. Mindennap megkérdezted: »mondj, mikor jön már az az idő, midőn teljesen, egészen egymáséi lehetünk?» És feleletül úgy tettünk, mint a mesebeli száz esztendő asszony a halállal: felírtuk az ajtóra: »holnap» s mindennap megvölt kérdésünkre a felelet. De ez a »holnap» sokáig tartott.

Egyszer aztán hosszú időre el kellett mennem. Rosszul van az elrendezve, hogy szerető szíveknek el kell egymást hagyniok. Elmentem s te otthon maradtál egyedül szerelmeddel s a kis karikagyűrűvel, melyet ujadra huztam. Oly különös volt az, mint vőlegény hagyni el a megszokott otthont. Úgy éreztem, hogy egy fövel

a zsitvavölgyi helyi érdekű vasut folytatásaként Aranyos-Maróth-tól Kistapolcsányig vezetendő helyi érdekű vasut;

a pardány-zsombolyai helyi érdekű vasut;

a nagybélis-privigyeyi helyi érdekű vasut;

a karczag-tiszafüredi helyi érdekű vasut;

továbbá a pápa-csornai helyi érdekű vasut engedélyezéséről szóló miniszteri jelentéseket, illetőleg törvényjavaslatokat.

Ugyisint minden vita nélkül elfogadta a ház a kereskedelmi viszonyainknak Spanyolországgal való ideiglenes rendezéséről szóló törvényjavaslatot; valamint

a nógrádmegyei helyi érdekű vasut és a garamberzenche-lévai helyi érdekű vasut és

a boldvavölgyi helyi érdekű vasut engedélyezéséről szóló törvényjavaslatokat.

Ezzel a napirend kimerítettett.

Elnök előterjesztést tesz a holnapi ülés napirendjére vonatkozólag.

Bánffy Dezső báró miniszterelnök azt kívánja a háznak tudomására hozni, hogy a kormány már a nyári szünet előtt nem kíván érdemleges üléseket tartani s a ház a jövő héten, kedden, vagy legkésőbb szerdán el fogja napolni üléseit szeptember végéig.

Ugron Akos: Nagyon óhajtottam volna, ha a ház a nyári szünet előtt letárgyalta volna a kuriai bíráskodásról szóló törvényjavaslatot is, legalább végzett volna valami érdemleges munkát is s nem fecsegette volna el idejét ilyen apróságokkal, minővel a kormány az utóbbi időben a házat foglalkoztatta. Kénytelenségből tudomásul veszi ugyan a miniszterelnök előterjesztését, de kijelenti, hogy a nagy időpazarlásért a felelősség a kormányra és pártjára hárul. (Helyeslés balfelől.)

Ülés vége 11 órakor.

Gzszakongresszus.

A gazszakongresszus május 22-én szerdán tovább folytatta munkáját a szakosztályokban. Mind az öt szakosztály ismét igen érdekes és aktuális tárgyak fölött tanácskozott.

A mezőgazdasági és szakoktatásügyi szakosztály tárgyai voltak: a szőlőszet és borászat, a vízszabályozás, a talajjavítás, az öntöző esaternák, a haltenyésztés és a czukorrépa termelés.

A hitel, biztosítási és adóügyi szakosztály a hitelüggyel foglalkozott.

A mezőgazdasági politikai és értékesítési szakosztály a bürzei reformokat tárgyalta.

A telepítés és a kivándorlás, munkás és eselődügyi szakosztály tárgyai voltak: a nagy-

ipar és mezőgazdasági ipar, a kisipar, a házi ipar, a munkás kérdés és a munkás biztosítás.

S a gazdasági érdekképviseleti szakosztály a mezőgazdasági jogot és a szavatosság kérdését tárgyalta.

*

Legnagyobb érdeklődést keltett a harmadik osztály tárgya és a munkája, tudniillik itt a bürzei reformok kerültek sorra. Polónyi Géza volt a kérdésnek és határozati javaslatnak az előadója. Az előkészítő-bizottság elfogadta ezt a javaslatot, mely kiterjeszkedik a kérdés minden oldalára.

Az a harez, melyet a gazszakongresszus tőzsdei akciója bizonyos körökben felkeltett, ma a szakosztályban is jelentkezett.

Polónyi rendkívül alapos megokolással terjesztette elő a határozati javaslatot, amelylyel szemben Matlekovic nyújtott behatározati javaslatot. Ennek a tendenciája az volt, hogy a gazszakongresszust diszkreditálja a jogászok és a pénzemberek előtt egyaránt. De a szakosztály erőlyesen visszautasította a kísérletet, magáévá tevén Polónyi határozati javaslatát.

A többi bizottságokérdekes munkálataikkal szintén sokat lendítettek a mezőgazdaság ügyén.

**

A gazszakongresszus berekesztése május 23-án csütörtökön a vigadóban ment végbe.

A gazdasági élet lefolyt nagy jelentőségű események utolsó mozzanata a záró ülés volt, mely hatalmasan manifeszta, hogy a gazdatársadalomban végre feltámadt a szunynyadó. A megjelentek száma körülbelül ezerre mehetett.

élet. Persze az a záróülés tulajdonképen formáság volt, mely a szakosztályok megérlelt határozatait szankezionálta. Higgadtan történt ez és azon méltósággal, mely a magyart komoly ügyekben sohasem hagyja el:

A megkonezpiált határozati javaslatok, néhány a formára vonatkozó felszólalás után elfogadtattak, s megválasztották a végrehajtó bizottságot, s megadták ennek az utasításokat.

Az utasításokban benne van az a kötelezettség is, hogy a végrehajtó bizottság lépjen érintkezésbe a kormánnyal. S így a kormány mégis kénytelen lesz tudomást venni a kongresszus irányezsméiről.

*

A végrehajtó bizottságot a következőleg választották meg:

Elnök: Desseffy Aurél gróf, Tagok: Bartha Miklós, Bernáth István, Bethlen András gróf, Buja-

magasabb vagyok. Büszke voltam reá, hogy mennyasszonyom van, míg a te anyagi szived akkor is csak a válás fájdalomra gondolt.

Sokáig nem láttuk egymást s most, hogy anyai idő után újra találkoztunk, mindketten a régi szerelemmel öleltük át egymást. Te az enyém vagy, én a tied vagyok, a világ sem talál benne most már megszólalni valót, ha egyedül megyünk bolyongani a szabadba, vagy ha megölelem karcu derekad. És mégis — ugy óhajtom vissza azokat a régi, régi boldog napokat, midőn még csak sejtettük a szivünkben ébredő szerelmet. Mintha az a küzdelem jölésőbb lett volna a mostani bizonyosságnál, mintha a régi, lopva adott csókok édesebbek lettek volna a megengedett csókoknál.

Az ember gyarló és háládatlan. Mindig mást kíván, mint amije van s ha ma teljesül, amit tegnap óhajtott, visszakivánczik megint a multba. Pedig ami elmúlt, az többé vissza nem jön soha. És ez a mulandóság tudata összeszezavarja gondolataimat, eszemet. Bolond, esztelen gondolataim támadnak. Mi lesz majd később, évek mulva? Az emberi sziv olyan, hogy addig érdeklí valamit, míg küzdeni kell érte, de ha elérte célját, varázsát veszti az. Nem fog-e szerelmünk is megszűnni, ha elmúlnak a mi holnapunk első napjai? Hisz a cél már el lesz érve, az első vágy kielégítve? A gyufát, melyet meggyújtunk, ha elégett közömbösen eldobjuk magunktól. Nem ilyen vajjon a szerelem is? És ha igen, mi fog nekünk még bol-

dogságot nyújtani az egész hátralevő életen át? ...

Gondolataim mind zavarosabbak lettek. E közben beállott az esti szürkület, elmosódtak a jól ismert halmok, ligetek körvonalai, a vonat lassan, mintha kimerült volna már, haladt előre. Fáradtan dültem a kocsi párnáira s a mozdony egyhangu dübörgése, a kocsi kellemes rázkódása csakhamar álomba ringatott. És álmodtam. Álmodtam szépet, gyönyörűt és álmom kibékített a jelennel, a jövővel s megnyugtatta bolondos szivemet. Óreg voltam már, nem fehérhaju agg, hanem gondokkal terhelt, megérett férfiú. És te Gittám, ott álltál oldalam mellett. Én kifáradva jöttem haza napi munkám után s te végig simítva homlokomon a redőket beszélteél hozzám. És nekem jól esett, hogy van otthonom, ahol kipinhetem magam, ahol van egy résztvevő sziv, mely engem vigasztal, segít s buzdít a munkára tovább, tovább! Nem voltunk szerelmesek egymásba, de szerettük és tiszteltük egymást és boldogok, megelégedettek voltunk te is, én is. Azután ... azután felébredtem s beláttam, hogy igazad van. Esztelen, bolondos gyerek voltam, de most — most megint a te okos büszkeséged leszek, mert álmom feltárta előttem a jövő titkát.

Isten veled. Ölel szerető

Lacxid.

U. i. Mondd, mikor jön már el az a holnap?

novics Sándor, Emödy József, Farkas Ábrahám, Forster Géza, Gaál Jenő dr., György Endre, Hagara Viktor dr., Hegedüs József, Ivánka Oszkár, K. Kende Zsigmond, Károlyi Sándor gróf, Melzer Gyula, Péchy Tamás, Rakovszky István, Alapi Salamon Tódor, Szalay Imre, Szapáry Gyula gr., Széchenyi Imre gr., ifj. Somssich Andor, Zay Miklós gróf, Zichy István gróf, Zselénszky Róbert gróf és jegyzők: Rubinek Gyula és Szilassy Zoltán.

Az „Erzsébet bölcsöde Egyesület” közgyűlése.

Bölcsöde egyesületünk folyó hó 23-án tartotta évi közgyűlését Teleki utczi intézetének helyiségében, melyben dr. Nogáll János fsz. püspök nagyprépost enöklete alatt résztvettek Kanovszky Márton és Ember Emánuel alelnökök, dr. Grósz Albert orvos, Böszörményi Géza egyleti titkár, valamint dr. Bozóky Alajosné, Des Echerolles Kruspér Sándorné, dr. Grósz Albertné, Grunwald Henrikné, Lindenmayer Józsefné, Sal Ferenczné, Schlauch Jozefin, Des Echerolles Kruspér Károly, Dencs János, dr. Molnár Imre, Rimanóczy Kálmán, Sal Ferencz és Tóth Márton egyleti tagok.

Hogy mily áldásteljesen működik egyesületünk, s mily örvendetesen gyarapodik jótékony intézetében, az kiténik az elnök évi jelentéséből. Pedig egyesületünk már évtizedek óta nem fejtett ki nagyobb szabásu mozgalmat s nem fordult nagyobb mérvben a közönség áldozatkészességéhez. Zajtalanul működik, mint a csendes eső; áldás fakad nyomában s bámulni lehet azt, hogy csekély anyagi erejéhez képest mennyi könyet száritott fel 40 éves működése alatt; de ennek titka szervezetében s elnöki páratlan buzgalma s áldozatkészességében rejlik.

Az elnöki jelentésből kiténik, hogy az egyesület Teleki-utczi intézetében az 1894. év folyamán és pedig az óvodában naponkint átlag 130 gyermek lett gondozva, míg ugyanott a bölcsödében naponkint átlag 14 gyermek lett ingyen egész napon át ápolva, élelmezve és tisztán tartva; mi egy évben 33,840 gyermeknapot tesz ki.

Az olasz sz. Vincze intézetben az óvodában naponkint és pedig a téli hónapokban átlag 75, nyáron pedig 144 gyermek részesült az egylet jótékonyágában; a bölcsödében pedig télen kilencz, nyáron átlag 13, mi 39.200 illetve 6600 gyermeknapot tesz ki.

A v.-velencei intézetben az óvodában naponkint 50—60, a bölcsödében pedig 10—12 gyermek lett gondozva, s ez 13.000 illetve 350 gyermeknapnak felel meg. A három intézetre tehát mintegy 96.000 gyermeknap csak.

Egyesületünk gyarapodását mutatja az, hogy megyés püspök dr. Schlauch Lőrincz bibornok ur ő eminenciája szivessége folytán a v.-velencei intézetben a mult év folyamán meg lehetett nyitni az óvodát is, hol eddig csak bölcsödénk volt, a mennyiben ezen célra az iskolai helyiségben egy terem lett az egyesületi intézet rendelkezésére bocsátva. Ugyanazon intézetben az irgalmas nénék biboros püspökünk megbizásából és számlájára nemcsak népkonyhát nyitottak meg a mult télen, hanem ezenkívül bejárják a betegségben és nyomorban sinlő családokat, s mint vigasztaló anyagok a betegek ápolásásával gyógyszeres beszerzésével és egyéb anyagi segélylyel iparkodnak enyhíteni az anyagi nyomort.

Ugyanezen intézetben Gabriely Lajos v.-velencei plebános naponkint ingyen ad elelendő menyiségű tejet a gyermekek szükségleteire.

De másrészt egyesületük Teleki-utczi és Nogáll-utczi intézeteiben vagyis a sz. Vincze-intézetben elnök ur gondoskodása folytán szintén voltak a télen népkonyhák, melyek nagyszámu szegény népet láttak el nagyrészt ingyen élelemmel, s itt nem lehet említés nélkül hagyni azt, hogy ezen célra számos emberbarát tette le áldozatát a jótékonyág oltárán, kik közt főleg megemlíthetni Schlauch Jozefint és Rimanóczy Kálmánt, ki szekérszámra küldött élelmi szereket.

Ennyi jótékonyág azonban még nem elelendő a szükségletek kielégítésére. Intézeteink helyiségei nem képesek már befogadni a tömegesen jelentkező gyermekeket; s egyesületünk belátta azt, hogy katonavároson szaporí-

tani kellene az óvodákat és bölcsődéket, mire csak akkor lehet kilátás, ha a Pecze szabályozásával a nagyvárad i. sz. káptalan által már adományozott telken házat fogunk építeni. De nagy szükség volna újabb intézetre a Külváros és V.-Olasziban is, utóbbi helyen elnök ur kilátásba helyezte egy intézetnek felállítását, valószínűleg a szt.-Anna utcán, hol e célra néhány telket már ki is szemelt.

A pénztári jelentésből kiderül az, hogy az egyesületnek mult évi vagyona 31,134 frt 34 krt tett ki, s itt elismeréssel s hálával kell jelezni azt, hogy b. Königsvarter Hermann és neje újabb 500 frt alapítványt tett le az egyesület részére. Mult évi kiadásunk 1095 frtot tett ki a város által adományozott 120 frt évi segély és 80 frt intézeti házbér jövedelmen kívül s hogy e csekély összegből három intézetet lehetett eltartani, azt az intézetek vezetőinek az irgalmas nénék önzetlen és helyes gazdálkodási rendszerének s a jótékony emberbarátok áldozatkészségének köszönhetni.

A közgyűlés egyik kiemelkedő mozzanata volt, midőn az elnök dr. Grósz Albertet az egyesület egyik alapító tagját s 40 éven át nagyérdemű orvosát orvosi jubileumának 50-ik évfordulója alkalmából üdvözölte.

Az ünnepelt meghatottan válaszolt s mi is szívünkben kívánjuk, hogy a mindenható egyesületünk e kiváló tagját egy hosszú életen át halmazzza el áldásával.

Mielőtt a közgyűlés eloszlott volna, dr. Molnár Imre szót emelt, melyben kifejezést adott a gyűlés elismerésének nagyérdemű elnöke iránt, a miért az egyesületet böles vezetésével is páratlan áldozatkészségével felvirágoztatta. Az elnök jelentésében elhallgatta azt, hogy mennyi jótéteménnyel halmozta el az egyesület intézeteit, azonban mi jól tudjuk azt, hogy a rendeltetésül szolgáló csekély eszközökkel lehetetlen volna az elért eredményt csak kis mérvben is elérni, ha azokhoz nagy mérvű áldozatokkal nem járul. Zajos éljenzés kísérte a szónok szavait, mire a közgyűlés eloszlott.

—i.

NAPTÁR.

— Május 25. —

Szombat. Róm. kath. Orbán pp. Prot. Orbán. Görög kel. május 13. Glicéria. Izr. Sívau 2. S. Bamid 6. P.

Nap két 4 óra 1 p., nyug. 7 óra 21 p. Hold kelt 3 óra 56 p., nyug. 9 óra 13 p.

- Május 25.** Diák-majális a Félix-fürdőben.
 „ 25. Bihar megye rendkívüli közgyűlése.
 „ 26. Bihar megyei és nagyvárad i. régészeti és történelmi egyet. közgyűlése d. e. 11 órakor a megyeház kistermében.
 „ 26. Bihar megyei és nagyvárad i. nőegylet évi rendes közgyűlése.
 „ 26. A rabsegélyező egyet. választmányi ülése d. e. 11 órakor a fogházépületben.
 „ 26. A Bihar megyei és nagyvárad i. régészeti egyet. közgyűlése d. e. 11 órakor a megyeház kistermében.
 „ 27. Az orvos és gyógyszerész egyet. rendkívüli ülése.

Jun. 4. Középiskolai tanulók kerületi tornaversenye Nagyváradon.

UJDONSÁGOK.

Lapunk egyes számai a következő ázletekben kaphatók:

Kiss Dávid kereskedése Fő-utca,
Sonnenwirth-féle bazárban Fő-utca,
Kádár és Kiss cégnél Kishid-fő,
Kutasi D. papirkereskedésében Uri-utca,
Pauker Dániel papirkereskedésében Kis-placz,
Reich Sándor vegyeskereskedésében Szent-János-utca,
Mezey János fűszerkereskedésében Körös-utca.
Reich Antal kereskedése Nagy-Fürdő-utca.
 Ugyanezen helyeken előfizetések is elfogadtnak.

* **Elkésett kintüntetés.** Léva y Imrét, a piaristarendnek elhunyt érdemes főnökét a kormány mintegy tizenkét nappal ezelőtt királyi tanácsosi ezimmetel való kintüntetésre hozta javaslatba. Az erre vonatkozó fölterjesztés a kabineti irodában volt már, midőn Léva y Imre elhunyt s a kabineti irodának táviratilag jelentették be, hogy akút a kormány kintüntetésre proponált, nines már az élők között. Ezzel kapcsolatosan megemlítjük, hogy a kegyes tanítórend kormánytanácsa a napokban tartott ülésén Léva y Imre helyébe rendfőnök Frank Ferencz kormánysegédet és budapesti házfőnököt választotta meg ideiglenesen.

* **Feszty Árpád Nagyváradon.** Szunyogh Péter alispán csütörtök délben városunkban időző Feszty Árpád tiszteletére ebédet adott, melyen a következők voltak jelen; Báró Döry József és Dr. Beöthy László főispánok, Papp János főjegyző, Tóth Dezső főügyész. Radnay Farkas, Faliczky Viktor, dr. Beöthy Pál t. főjegyző, Örley Kálmán, Báró Königsvarter Hermann, Vidovits György és Lovassy Andor. Ebéd után Feszty Árpád az alispán kíséretében kikocsizott Biharra, hogy a képhez a szükséges hátterét magának fölvezolja. Ezen vidéket azonban nem találta szépnek miért is más tájat fog magának kinézni ezen célra — valószínűleg Solyomkő Rév vidékét. Tegnap délben Báró Königsvarter Hermann vendége volt. — Feszty Árpád valószínűleg még néhány napig városunkban fog időzni, ma pedig ki fog rándulni gymnázistáink majálisára, hogy a diákoknak ezen a fényesnek ígérkező mulatságát jelenlétével még fényesebbé tegye.

* **A mai megyegyűlés.** Biharvármegye törvényhatósági bizottsága madélelőtt 9 órakor rendkívüli ülést tart a vármegye ház nagytermében A gyűlésnek egyik legérdekesebb tárgya a Ludovica akadémia alapítványi helyeinek betöltése lesz. Ezenkívül több kisebb tárgy is elintézését fog nyerni.

* **Tisza Kálmán a Mátvás-szobor ellen.** A kolozsvári Mátvás-szoborbizottság kérvényt intézett a milléniumi bizottsághoz, melyben utalással arra, hogy a gyűjtés, melyhez a király elsőnek igen jelentékeny összeggel járult hozzá, oly szép eredményt ért el, hogy a szobornak minden tekintetben megfelelő kiviteléhez még csak 35.000 frt hiányzik, kéri, hogy a bizottság ez összeget szavazza meg, hogy ily módon Erdély is művészi kivitelű emlékszoborral ünnepelhesse a milléniumot. Esterházy Kálmán gróf, mint a szoborbizottság egyik elnöke, meglepő szavakban pártolta a kérvényt és felvilágosítással szolgált a terv részleteiről. Helffi Ignác is teljesen hozzájárult a költségek megszavazásához, kiemelve, hogy már Erdély iránt való tekintetből is meg kell adni a szükséges összeget. De Tisza Kálmán és utána a bizottság több tagja takarékosági szempontból az összegnek ily uton való megszavazása ellen nyilatkozott, mire a kérvényt elintézés végett áttették a miniszterelnökhöz.

* **Kir. táblabíró, mint egyházi zeneszerző.** Csütörtökön a Széchényi-téren levő g. kath. ruthén ajku kis templomban egy igen sikerült harmóniás ünnepélyes szt. mise ment végbe. A harmoniát Medvigy Mihály kir. táblabíró mint ezen egyháznak nagyérdemű főgondnoka szerette. A próba-ének Jézus Krisztus mennybemeneteli ünnepe alkalmából az ő vezetése és felügyelete alatt végeztetett. Ezentul minden vasárnap és ünnepnap ismétlődni fog a harmóniás isteni tisztelet mire a közönség figyelmét felhívjuk. *Egy jelenlevő.*

* **Halálozás.** Részvétellel értesülünk, hogy Nagyvárad egyik általános ismert és tisztelt régi pénzügyi hivatalnokja elhunyt. Bacz Károly halála széles körben keltett megdöbbenést, mert halála előtti napon még itt járt-kelt közöttünk és senki sem hitte volna, hogy ilyen hirtelen válik meg az élettől. A család gyászjelentése a következő: Özv. Zágony Batz Károlyné szül. Farkas Terézia és gyermekei: Róza özv. Gristik Béláné és Endre, valamint testvérei — Endre és neje, Karolina özv. Pethő Zsigmondné és Julianna férj. Lovász Jánosné és számos rokon nevében szomorodott szívvel jelentik a jó férj, apa, testvér és sógornak Zágony Batz Károlynak, p. ü. igazgatósági számellenőr és 1848—49-iki honvéd-tizedesnek élete 64-ik. boldog házasságának 37-ik évében hosszszas szenvedés után május 24-én történt el-

hunytát. A boldogult porrészei az ev. reform. szertartás szerint május 25-én d. u. 4 órakor fognak Sztaroveczky-utcai lakásáról a várad-olaszii sirkertben örök nyugalomra tétetni. Nagyvárad, 1895. május 24-én. Béke lengjen hamvai felett!

* **Szeless Adorján ügye.** Figyelmessy ezredes csütörtökön Lukács Gyula országgyűlési képviselőnek következő sürgönyt küldte:

Genf, május 22.

Aulich Nándort ma reggel szabadlábra helyezték. Szeless Adorján kiadatását Franciaország meg fogja tagadni. **Szeleest már szabadlábra is helyezték.**

A hir nagy szenzációt keltett a fővárosban és kisebbszerű tüntetést is eredményezett. Mindamellet a központi lapok nem tartják még teljesen megerősítettnek a hirt.

A budapesti büntető törvényszék különben már meghozta a Szeless Adorján kikérésére vonatkozó végzést és pedig kikéri Szeleest nyilvános emlék rongálásának vádjáért, sajtórendőri vétségért való elítélletésért, sikkasztás vétségéért és valami csalási vádjért.

Most már természetesen elkésett a törvényszék, ha a Szeleest csakugyan szabad lábra helyezték.

* **Nagyvárad város pénzügyi bizottsága** folyó hó 28-án délután 3 órakor a városház tanácsstermében ülést tart a köveztvám-szedési jog meghosszabbításának engedélyezése tárgyában.

* **Az új László-malom.** A »László«-malom feltámadásának előjelét adta tegnap; ugyanis a nagyvárad i. takarékpénztár tegnap tudatta Sal Ferencz kir. tanácsos polgármesterrel, hogy a »László-malom részvénytársaság« alakuló közgyűlését folyó évi junius 9-ikén szándékozik megtartani s ez okból felkérte, hogy a város által az intézetnél jegyzett 25 darab részvény után eső 10% vagyis 250 frtot legkésőbb jun. 3-áig fizettesse be.

* **A ferenczrendi zárdák megvizsgálása.** Zsembey Rezső Ferdinánd, ferenczrendi kerületi zárdafőnök, ki állandóan Galgócson tartózkodik, — sorba látogatja az ország 25 ferenczrendi kolostorát. A főnök, a napokban érkezett Liptó-Okolicsnóra, a honnan tovább utazott Eperjesre. Az okolicsnói kolostorban diszebed volt tiszteletére, melyre a környék intelligenciája és az Okolicsányi család, mint a kolostor alapítója, is meg volt hívva. A főnököt titkára és több pap kíséri.

* **Detail-restauráció.** Junius hónapban választás lesz a vármegye házában. Ez alkalommal 4 szolgabíró s 3 árvaszéki ülnököt választanak a most már kérő, esdeklő, könyörgő levelekkel elárasztott bizottsági tagok. Mivel a szolgabíró állásokra: Beöthy Dávid, Verner Kálmán, Markovits Károly, Csapó Attila, Fráter András, Fonyad Endre pályáznak, erős küzdelem lesz közöttük. Az ülnöki állásokra pályáznak: Jerzsák Ignác ügyvéd, Markovits Sándor k. gyakornok, Nagy Lajos városi tb. aljegyző és Szűcs Dezső közig. fogalmazó-gyakornok. A jelölések különböző eredménnyel ugyancsak folynak. A választási mozgalom ott kulminálódik, ahol a jó emlékü Beöthy Andor alispán jelezte: »Aztán nézzen szét öcsém a vendéglőkben is!«

* **Névváltoztatás.** Szklenyár Győző érdecségi lakos vezetéknevének »Diószegi«-re leendő átváltoztatását a belügyminiszter megengedte.

* **Egy kilenczven éves lelkész kintüntetés.** Szép ünnepség folyt le e hónap 19-én Máramaros-megyében. Roszner Ervin báró főispán ugyanis elutazott Szocsalra, hogy gyenge János ottani gör. kath. román esperesnek átadja az aranykoronás érdemkeresztet, amelylyel a

király ő felsége a 70 éves agg lelkésznek egy hosszú életen át szerzett hazafias érdemeit kitüntette. A főispán gratulált a kitüntetett lelkésznek az érdemkereszthez, mire Gyenge János, fiaitól unokáitól, rokonságától, paptársaitól és népétől környezve, hálásan, mély megindulással köszönte meg a koronás király legfelsőbb kegyét. Az ünnepet 150 terítékű nagy lakoma fejezte be.

* **Esküvő.** Holnap vasárnap f. hó 26-án tartja esküvőjét Rosenbaum Bernát helybeli faterkedő Kohn Nina kisasszonnyal Kohn Ábrahám gazdálkodó kedves leányával Tisza-Beőn.

* **Öngyilkosság.** Sárossy József tenkei lakos folyó hó 21-én Tenkén öngyilkossá lett. Először egy forgó pisztolyal lőtte magát föbe, de mivel nem jól talált, kiment az istállóba s magát felakasztotta. Sárossy Józsefet anyagi körülmények üzték a halálba, mit bizonyít hátrahagyott levele.

Tek. főszolgabíró ur!

„Már öt év óta mindig szerencsétlen voltam, akár mihez fogtam, mindenbe buktam és így elkelett pusztulnom, föld, ház, szőlő, jószágba többet buktam, hat ezer forintnál, — magam is előregedtem, egészségtelen lettem s így életunt lettem, ez kényszerített az önhalálra, szépen felkérem az tekintetes közigazgatási főszolgabíró urat, hogy a felbonczoltatást kegyekedjék nélkülözni, mivel semmiféle gyanu és semmiféle családi viszony nem fordul elő, kérelem megújítása mellett maradtam alázatos szolgája Sárossy József s. k.

* **Szerkesztő változás.** A »Nagyvárad« helybeli lap — mit legutóbbi számában ki is jelentette — szerkesztőt cserélt. Sas Ede visszavonult és helyét Láng József, a lap kiadója foglalta el, vagyis ezután az ő felelős szerkesztősége mellett jelenik meg a »Nagyvárad«.

* **Tifusz a békés-gyulai kaszárnyában.** Békés Gyuláról írják, hogy az ottani 2-ik sz. honvéd gyalogezred kaszárnyájában járványszerűleg kitört a tifusz. A járványnak csirájában való elfojtása végett Fürdők ezredparancsnok sürgős fölterjesztést tett a honvédelemügyi miniszternek, aki nyomban intézkedett, hogy a honvédorvosi kar egyik kiváló tagja leutazzék Gyulára. Az ott állomásozó 2-ik huszárosztály parancsnoka is megtette a kellő óvintézkedéseket.

* **Temetés.** Csütörtök délután helyezték örök nyugalomra Dankó Sándor ev. ref. kántor hült tetemét nagy részvét mellett az újvárosi ref. templom mellett levő lakásából. Temetése 4 órára volt jelezve, de már 3 órakor úgy telve volt résztvevő közönséggel lakásának udvara, hogy alig lehetett helyet fogni. A halottas háznál a ref. egyház ének-karának gyászdala után, a díszes diófa koporsót, mely telve volt szebbnél szebb koszorúkkal, a — halottas kocsira helyezték s megindult menet az olasz ev. ref. templomba, hol Sulyok István lelkész tartott szép, gyász beszédet, méltatva a megboldogult 54 éven keresztül hiven betöltött szolgálatát. A böné-kuti temetőben Tóth József lelkész bucsuztatta el a megboldogultat özvegyétől, gyermekeitől, rokonaitól és átadták az anya földnek a megboldogult hült tetemeit. A koszoru föliatok a következők voltak: Legjobb férjnek — Bánatos özvegye; Szeretett jó édesatyánknak — Hálás gyermekei, Dankó bácsinak részvétők jelölül — Sulyok István és neje, Szeretett apósomnak, Szeretett főnökömnek — őszinte tisztelettel. A temetést Veiszlovits Adolf és fia első nagyváradai dísztemetkezési intézete végezte a töle megszokott pontossággal.

* **Csabai hírek és egy kis helyreigazítás.** Levelezőnk írja: A m. kir. vallás és közoktatásügyi miniszter a magyar nyelv terjesztése körül kifejtett buzgalmaért Herkély István r. kath. (b. csabai) tanítót 50 frittal jutalmazta. E hó 22-én a b. csabaiakat megremegtető vihar dühöngött nálunk. A villám háromszor lecsapott, egy ízben a város közepén lévő ártézi kut-szobor alapzatára ütött; s azt szétrombolta. A B.-Csabáról — multkor irt közlemény (A farkas és oroszán-história) nem tu-

dom hogyan került becses lapjukba, de nagyon elferdítve küldte be valaki. Az egész az volt, hogy a farkas kihasította a fiatal 6 hónapos oroszán nyakát, az oroszán pedig lehasította a farkas száját. De sem farkas, sem oroszán nem szabadult el ketreczéből.

* **Uj egylet.** A belügyminiszter a Sarkadon alakult V-ik illetve idősb polgárok kölcsönösen segélyző egyletének alapszabályait jóvá hagyta.

* **A Martinovics-ünnepély.** Az előkészítő bizottság Martinovics és társai kivégeztetése 100. évfordulójának megünneplését, tekintve a jelentkező egyesületek és polgárok nagy számát, június 3-ára, pünkösd-hétfőre halasztotta. Az ünnepélyt rendező bizottság elnöke Lukács Gyula országgyűlési képviselő. Az egyetemi ifjúság részéről Boross János joghallgató mond beszédet. A bizottság felkérte Jászai Mari művésznőt Petőfi Vörösmarty című költeményének elszavalására.

* **A syphon-kupakok.** A magyar királyi belügyminiszter az országos közegészségügyi tanács véleménye alapján az ón és alumíniumbetéttel ellátott syphon-kupakok használatát engedélyezte, mert ezen öntvény a savak oxidáló hatásának még inkább ellentáll, mint a megfelelő 1%-os ólom- vagy nickelöntvény.

* **Tanfelügyelő a káplán ellen.** Szegzárdról írják: A báttaszéki községi iskolaszéket még a mult évi szeptemberben újra választották, Rill József kir. tanfelügyelő azonban az új iskolaszéket kifogásolta, működését fel-függesztette és gondnokságot nevezett ki, csak azért, mert a báttaszéki r. k. káplánt is beválasztották az iskolaszékbe. Az iskolaszék elnöke, Holnóczy Ferenc azért rendesen megtartotta az iskolaszéki üléseket, s ezekről a felvett jegyzőkönyveket hűségesen be is terjesztette a királyi tanfelügyelőhöz, ki azonban azokat nem hagyta jóvá, következésképp az iskolaszék határozatait nem is érvényesíthette kilenc hónapon keresztül. Az új tanfelügyelő, Tihanyi Domokos sürgős felterjesztést tett ebben az ügyben a miniszterhez, honnan az a válasz érkezett, hogy a r. k. káplán igen is lehet a községi iskolaszéknek rendes tagja.

* **Rendőri hírek.** Kabáttolvaj. A kabáttolvajok inkább ösztön szoktak Nagyváradon rendesen jelentkezni és ezért kinos feltűnést okozott a rendőrségnél, hogy egyik helybeli ügyvéd lakásának folyosójáról két téli kabátot loptak el. — Kósza a neve is. Ugy látszik Kósza József szeret a tilosban is kószálni. Megcsípték a báró Gerliczyna kertjében, amint a pöszméte-bokrokat fosztogatta. Letartóztatták, hogy ne kószáljon annyit. — Brutális jókedvűek. Egy nagyváradai kávéház hölgyét a gavallérok (?) előbb jól leittatták, azután a Bóné-kut mellett, hova kikocsikáztak, hajnal tájban el is rakták. — Szöllőveszést lopott. Egy nagyváradai szőlőtulajdonos szőlővesszőket lopott és ezért feljelentették a rendőrségnél. — 49 és 33. Negyvenkilenc munkanélküli embert tartóztatott le a rendőrség és közülök 33-at eltolonczoltatott.

* **Utazók figyelmebe.** Krassó-Szörényvármegye alispánja körlevélben tudatja a törvényhatóságokkal, hogy az orsovai és moldovai főszolgabíró Romániába és Szerbiába csakis a járásukban illetőséggel bíró egyének részére, — maga pedig csakis a megyéjében illetőséggel bíró egyének részére jogosított határáteljesítő igazolványokat kiadni s ez okból folyólag felkéri a törvényhatóságokat, hogy alantás közegeiknek hozzák tudomásukra fenti körülményt, nehogy átkelni szándékozó feleket hozzá, vagy az említett főszolgabírói hivatalhoz utasítsák, mivel visszautasítatnak és ez által hasztalan költségekkel terhelik őket.

* **APRÓ HIREK.** Királyi herezegből pap. Mint Drezdából telegrafálják, Miksa szász herezeget, Mária Jozefa kir. herezegőnek öcsését, júliusban szenteli föl pappá Leonrod báró püspök. Az ifju

pap teológiai tanulmányait Eichstättben végezte. — **Százhatvanhét ember halála.** Manillából írják, hogy a Graviha gőzös, amely egy angol-spanyol cég tulajdona, erős ciklon következtében hajótörést szenvedett. Százhatvanhét ember, köztük négy katonatiszt és két dominikánus misszionárius a tengerbe veszett. Csak három ember menekült meg. — **Májusi jégeső.** Tordán, mogyorószem-nagyságu jégeső esett, s a gyümölcsökben óriás károkat okozott.

Vonatok érkezési és indulási ideje 1895. május 1-től.

Érkezik:	Indul:
Budapestről 2-12, 7-08, 1-48, 7-15, 8-42.	Budapest felé 2-26, 8-43, 11-04, 11-32, 2-22.
Kolozsvárról 2-19, 10-44, 11-17, 8-00, 8-38.	Kolozsvár felé 2-20, 7-15, 2-06, 3-58, 12-05.
Szegedről 8-30, 9-32, 5-30.	Szeged felé 4-25, 7-30, 10-20.
Aradról 9-32.	Arad felé 4-25.
Vaskó-Belényesről 11-05, 9-09.	Belényes-Vaskó felé 4-25, 1-48.
Gyoma-Kótról 10-05, 8-00.	Kót-Gyoma felé 6-55, 1-40.
Érmihályfalváról 8-10, 9-14.	Érmihályfalva felé 6-45, 4-35.
Szent-László és Félix fürdőből 8-15*, 10-10, 3-37*, 6-20, 8-55, 10-54*	Szent-László és Félix fürdőbe 6-40*, 8-39, 2-05* 4-45, 7-20, 9-19*

A fekete számok az éjjeli időt jelentik.

A *-gal jelölt vonatok csak vasár- és ünnepnapokon közlekednek.

A közönség köréből.

Meghívás.

Nagyvárad és Biharmegyei 1848—49. évi honvéd-egyleti tag bajtársunk Bács Károly 1848—49. évi honvéd-husár tizedes alhalálózván, földi maradványai a folyó május hó 25-ik délután 4 órakor Nagy-Országut-utca 223. háztol fog a várad-olaszi közsirkertben a hazaszent földének, melynek szabadságaért küzdött vissza adadni. Mely végtisztességtételre az egylet tagjai hazafias tisztelettel meghívotnak.
Kelt Nagyváradon, 1895. május 24.

Az elnökség.

Felhívás.

A nagyváradai ipartestület betegsegélyző pénztára összes tagjait értesítjük, hogy Gulyás Antal, szürszabó segéd, betegsegélyző pénztári tag, f. hó 23-án, 67 éves korában meghalt. Az elhunyt az Irgalmas-rend kórházából folyó hó 25-én d. u. 3 órakor fog az olaszii temetőbe örök nyugalomra tetetni. Felkérjük az összes betegsegélyző pénztári tagokat, hogy a gyászszertartáson minél nagyobb számban megjelenjen sziveskedjenek.

Nagyváradon, 1895. évi május hó 23-án.

Tenkei József,
titkár.

Bertsey György,
elnök.

T A N Ü G Y.

A nagyváradai községi iskolaszék ülése.

Nagyvárad-város községi iskolaszéke tegnap délután 4 órakor ülést tartott a városhás tanácsstermében, melyben több fontos ügy került tárgyalás alá.

Jelen voltak dr. Sipos Árpád elnökle alatt: Molnár Imre, Kékuss Vidor, Hering Sándor, dr. Grósz Menyhért, Réz Mihály, Szokoly Tamás, Stark Gyula, Kunyhóssy János, Némethy Károly, Jánosházy János, Bordé Ferencz, Serdült Bálint, Máté Lajos, Ritoók Zsigmond, Gábel Jakab, Hegyesi Márton.

A gyűlés megnyitása után elnök előterjeszti Vidovich Bonaventura reáliskolai igazgató kérelmét, melyben a központi fiiskolai helyiségeket háló termekül átengedni kéri a torna-verseny alkalmából június 3-án és 4-én, mit egyhangulag meg is engedtek.

Réz Mihály iskola felügyelő felolvasta rendes jelentését az iskolákban tapasztaltak felett. Előterjesztették ezután a nagyváradai községi iskolákban tartandó évszázó vizsgálatok sorrendjét s a jövő tanévi beiratásokra vonatkozó értesítéseket, miket szintén tudomásul vettek; vita csupán azon kérdés kapcsán fejlődött ki, hogy délelőtt vagy délután tartassanak-e vizs-

gálatok az iskolákban s hogy kik legyenek kiküldve a vizsgálatokra, tanítók-e vagy pedig mások? Mire nézve azt határozták, hogy az eddigi gyakorlat mellett maradnak, t. i. d. e. és d. u. is lesznek vizsgák s az elnök kér majd fel vizsgálati felügyelőket, kiket mindjárt ki is jelöltek.

Az iskolai értesítők kinyomatására nézve a helybeli nyomdatulajdonosokat fogják felhívni s a legelőnyösebb ajánlatot tevőt fogadják el.

A jövő tanévi tanórarend letárgyalása és a használandó tankönyvek kijelölése továbbá egyéb kevésbé fontos ügyek elintézése után az ülés véget ért.

EGYLET.

Meghívó.

A biharvármegyei és nagyváradi régészeti és történelmi egyesület f. évi május 26-án (vasárnap) délelőtt 11 órakor a megyeház kistermében tartja meg évi rendes közgyűlését, melyre az egyesület tagjait tisztelettel meghívja
Nagyvárad, 1895. május 23.

az elnökség.

Tárgysorozat:

Elnöki megnyitó.
Titkári jelentés dr. Kavácsi Jánostól.
Régiség-tárgyi jelentés Cséplő Pétertől.
A számvizsgáló-bizottság jelentése és a pénztárnoki jelentés id. Gálkory Sámueltól.
Esetleges indítványok.

Meghívás.

A »Rabszegélyző egyesület« választmányi tagjait tisztelettel kérem, hogy vasárnap (máj. 26.) d. e. 11 órakor a fogházépületben választmányi ülésre megjelenni sziveskedjenek. Tárgy: a számvizsgáló-bizottság jelentése, pénztárnoki előterjesztés és folyó ügyek.
Nagyvárad, 1895. május 23.

Gyöngyösy Lajos,
alelnök.

A nagyváradi kerületi betegsegélyző pénztár.

— Rendes ülés. —

A nagyváradi kerületi betegsegélyző pénztár igazgatósága csütörtökön d. e. 10 órakor igazgató-elnök Láng József elnöklété alatt ülést tartott.

Az ülés megnyitása után a titkár bejelentette, hogy az igazgatóság múlt alkalommal tartott ülésének — a Lefkovits Lipót felügyelő-bizottsági tag beadványára — hozott határozata értelmében a pénztár helybeli orvosait egybehívta, hogy a kerületeket közös megállapodás szerint esetleg ujonnan ossza be és az orvosok azt érintetlenül a régi beosztás megahagyták.

A Feketeerdőre történt kiküldetéséről bejelentette a titkár, hogy az igazgatóság utólagos jóváhagyására reményében dr. Ertler Mórt nevezte ki a pénztár orvosává, aki a sólyomkői telepen levő biztosításra kötelezett alkalmazottakat is gyógykezeli. Az igazgatóság a titkár eljárását helyesnek találván, azt jóváhagyólag tudomásul vette.

Elnök, tekintettel az idő rövidségére, indítványozza, hogy az 5., 6., 7., 8., 9., 10., 11., 12., 13., 14., és 15. pontjai tárgyalására egy szűkebb külön bizottság hívassék egybe. Elnök indítványa elfogadott olyan módosítással, hogy az ily kérvények eltárgyalására egy állandó bizottság neveztesék ki, mely bizottság álljon: elnök, alelnök, egy igazgatósági tag havonként felváltva, főorvos és titkárból.

Titkár jelentése a tagállományról, mely szerint az elmúlt havi jelentéshez képest 245 taggal való fogyatkozás mutatkozik s ezen fogyatkozás eredetét úgy magyarázza, hogy több erdő-ipar-kihasználási telep üzemét a nyár folyamán beszüntette.

Az elmúlt hó végén a tagállomány a következő volt: Férfi tag 3298, női tag 182, tanonc 1275, önként belépők 92, csoportban biztosított 313, összesen 5160.

Kapcsolatban jelenti titkár a pénztár elmúlt havi bevételeiről, kiadásairól, mely szerint a március havi 962 kor. 93 fil. maradvánnyal bevétel volt az elmúlt hónapban 6491 kor. 84 fil., kiadás volt 5675 kor. 72 fil., maradvány április hóra 816 kor. 14 fil.; az év első 4 hónapjában 19101 kor. 55 fil.

Kiadás pedig 18285 kor. 43 fil.

Jelenti még, hogy az elmúlt évnegyedre vonatkozó számlák mind kiegyenlítették, sőt még a második negyedévi számlákra is történtek már fizetések, f. év május hó 28-án a pénzkészlet 1164 kor. 74 fil. volt.

Titkár fenti jelentését az igazgatóság örömmel vette tudomásul.

Felolvasta ezután a titkár a felügyelő bizottság által felvett s a pénztár rovacsolásáról szóló jegyzőkönyvet, mely szerint mindent a legnagyobb rendben találtak.

Szántó Lajos ellenőrnek 2 heti szabadság-idejét engedélyezték.

Az ügykezelési és fegyelmi szabályok kidolgozására egy bizottság küldetett ki. Végül határozatba ment, hogy tekintettel a pénztár anyagi viszonyaira, a biztosításra kötelezett tagokat nejüknek betegedése esetén az eddig élvezett 5 frt szülészeti segélyben ne részesítsék.

Mulatság.

Diák majális.

Vidám kacajtól és zenesztől lesz ma hangos a Félix fürdő. Hetek óta türelmetlenül várja már a diák sereg a mai napot s aggódva konsultálja napenként a barometrumot és az égboltozatot; mind-egyikök felcsap egy-egy Falbnak s találgatja, hogy milyen időre virradnak a majális napja reggelén.

A Félix fürdő urdejének vén fái pedig, melyek annyi hónapon keresztül téltelenségben töltötték az időt, ma megelégedetten fogják hűs lombzataik alá fogadni a sereget, hol kedvező idő esetén künn a szabadban lesz eleinte a tánc is.

Tegnap már a legnagyobb része ellátta zsebeit az obligált majális napi szivarral s cigarettával, hogy elvonulva az erdő sűrűjébe, néhány óráig legalább felnőtt embernek képzelje magát.

Vig, elegáns mulatság lesz a mai, s ha az idő kedvez, minden bizonyítással nagyszerűen fog sikerülni.

Ragyogjon tehát teljes pompájában a nap, s legyen ma a jelszó: »Ki a Félix fürdőbe!«

A diákok reggel vasúton mennek ki, éjjel pedig külön vonat fogja hazaszállítani a közönséget.

SZINHÁZ.

Heti műsor.

Szombaton: *Uff király*. Operette.
Vasárnap: d. u. *Egy bolond gondolat*. Vigjáték.

Vasárnap: este. *A tót leány*. Népszínmű.

A pálinka.

Május 23.

Még a múlt szezonnál ismeretes közönségünk előtt a »Pálinka«, ezen az alsóbb munkásosztály nyomorát és elvetemedettségét talán már visszatartólagos természetességgel rajzoló színmű; de még inkább ismeretes Gál Gyulának e darabban egy legkiválóbb művészi alakítása Conpean szerepében. Nincsen is szándékunkban hosszasan szólani tegnapelőtti jétékéről, azonban azt nem hallgathatjuk el, hogy ezen alakítása is méltó volt azon hírnévre és vára-kozásra, a melyet a közönség hozzá fűzött. A nem csak mint jellem alakítás, igen nehéz, de testileg is szerföltött fárasztó szerepét mindvégig, de különösen utolsó jelenetében, a pálinka deliriumában olyan művésziül játszotta, hogy a közönség elismerése jeléül ötször kitapsolta.

Angyal Ilka, mint Gál Gyulának partnere kevésbé megfelelő volt; egyrészt mert nem képes magát beletalálni az alsóbb néposztály szokásaiba és különösen pedig beszéd modorába, másrészt mert nem fogta fel egészen a szerepében rejlő nagy tragikai erőt. Jó alakok voltak Főriss, Balassa és Benedek. Balassát, bár szerepét kitünően betöltötte, mégis sajnálva

láttuk ilyen nem az ő művészetéhez való szerepben.

A többi szereplőkhöz különösen Rónaszékiné, Tolnayné, Tompa és Déri sikerdus igyekezetet fejtettek ki.

A lowoodi árva.

— Május 24. —

Akár az esős idő okozta, akár a közönség közönye, de ebben az idényken még alig láttunk olyan üres házat, mint tegnap, pedig Cérre Bell drámává átalakított regénye megérdemelte volna a telt házat, annál is inkább, mert leszámítva az u. n. »kisebb hibákat«, az előadás teljesen kifogástalan volt, mint ezt már egészen megszoktuk a drámai előadásoknál.

Gál Gyula Lord Rochkster szerepében csak sikereinek számát növelte, dacára annak, hogy az igazgatóság ezen legkiválóbb tagjának erejét nem igen kiméli s gyors egymásutánban lépteti fel a nehezebbnél-nehezebb szerepekben.

Bácsné Reed asszony szerepét nem igen jól fogta fel; a milyen kitünő volt például az »Othón«-ban, annyira mesterkéltséggel és erőteljesen volt tegnap alakítása. Beszéde telve volt al-páthozsokkal.

Angyal Ilka (Clarence) nagy természetességgel és ügyességgel játszott.

Szándékosan hagytuk utójára Tóvölgyi Margitot, kiről pedig legelső sorban kellett volna megemlékeznünk, de tegnap játék igazán meg-lepett.

Megvalljuk, hogy első felléptekor nem igen sok reményt fűztünk hozzá, hanem újabb időbeni alakításai után, bátran merjük őt a vidék legjobb drámai hősnői közé sorolni. Tegnap szerepében valósággal elragadta a közönséget, mely nem egyszer hívta az est folyamán a lámpák elé.

Delli Emma, Balassa, Tolnainé, Csátár Győző, Déri Béla kisebb szerepeikben jól mozogtak.

Uff király. A szinkörben ma Hegyi és Bátor itt rég nem adott bohózatos operettje, az »Uff király« kerül színre. A mulatságos előadásban R. Réthy, Sugár, Tolnayné, Főriss, Rónaszéky, Csátár, Sólyom és Ligeti játszák a főszerepeket.

Tót leány. Holnap Almási Tihamér »Tót leány« című népszínművét adják elő a főbb szerepekben R. Réthy, Delli, Hunyadyné, Bácsné, Tolnayné, Hunyady, Főriss, Bács, Balassa, Szendrey és Ligeti vesznek részt az előadásban.

T Á V I R A T O K.

Királyi kihallgatás.

Budapest, május 24. (Saját tud. táv.) Király ő Felsége ma fogadta Bécsben az új orosz követet Kapnist grófot, ki megbízó levelét és a csár kéziratát adta át a királynak.

A király a lóversenyen.

Budapest, május 24. (Saját tud. táv.) A király, mint Bécsből jelentik, a tegnap délutáni lóversenyeken megjelent; Rezső trónörökös halála óta először.

Lovassági gyakorlat.

Budapest, május 24. (Saját tud. táv.) Az idei ősz elején Kis-Czell és Sárvár vidékén nagy lovassági hadgyakorlatok lesznek, melyeken 8 lovas-ezred fog részt-venni.

Kőrössy mandátuma.

Budapest, május 24. (Saját tud. táv.) A debreczeniek az elhalt Kőrössy Sándor mandátumát dr. Kola János ügyvédnek ajánlották fel.

Nagy vihar.

Budapest, május 24. (Saját tud. táv.) Az éjjel a délkeleti kárpátokban borzasztó vihar dühöngött. Folytonos villámlás és mennydörgés közben igen nagy és sokáig tartó jégeső pusztította el Szepsi-Szent-György vidékén hat falu határát. Az udvarokból lapátolni kellett a jeget.

A sertés-vész.

Budapest, május 24. (Saját tud. táv.) A kőbányai sertéspiacz a járvány következtében teljesen megszűnt. Tegnap ismét 158 sertés hullott el. A betegség diagnózisa még nincs megállapítva. Annyi kétségtelennek látszik, hogy a vidékről került fel a ragály Kőbányára, még pedig angol vériú sertésekkel.

Belgrádi telefon.

Budapest, május 24. (Saját tud. táv.) Belgrádból jelentik, hogy a szerb kereskedelmi miniszter telefon összeköttetést akar létesíteni Budapest és Belgrád között.

A belga válság.

Budapest, május 24. (Saját tud. táv.) A belga képviselőház mai ülésén felvásták a parlament elnapolásáról, a Kongó-állam annexiójának visszavonásáról és a külügyminiszter lemondásáról szóló királyi leiratokat. A Kongó-javaslat bukása valószínűleg maga után vonja az egész kormány lemondását.

Khina vallomásai.

Budapest, május 24. (Saját tud. táv.) A »Times« jelentése szerint a khinai császár a béke megkötése alkalmából proklamációt bocsátott ki a néphez, melyben konstatálja, hogy hadseregének vezetői tehetetlenek voltak, a csapatok pedig cselekből állottak. Felhívja a lakosságot a Khinában uralkodó visszaélések kiirtására.

Crispi ügyei.

Budapest, május 24. (Saját tud. táv.) A »Figaro« cikket közöl, melyben a Giolitti által Crispi ellen gyűjtött bizonyítékokból okmányokat közöl. A legérdekesebbek a Reinach közvetítésével Herz Kornélnak ajándékozott érdemrendek ügye és a Banca Romana pénztárából Crispi felesége, barátja és házgondnoka által fölvelt összegekről szóló okmányok.

Zavarok Szerbiában.

Budapest, május 24. (Saj. tud. táv.) Daczára a Belgrádból eredő hivatalos demontiknek, mindjobban megerősödik a hír, hogy Szerbia a pénzügyi tönk szélén áll. Milán a volt pénzügyminiszter törvénytelen utalványára, az állampénztárból 600,000 frankot vett ki és megszökött Szerbiából. Natália a kiürült állampénztár segélyére 1 millió frankot adott. A várbeli katona-mesteremberek (szabók, cipészek stb.) hetek óta nem dolgoztak, mert sem anyagot, sem pénzt nem kaptak. Krisztics a napokban végleg benyújtja lemondását, de a kakinet-alakításra a jelen körülmények között nem igeu akad vállalkozó.

Közgazdaság.

A nagyváradi szőlők réme.

A földmívelési miniszter tudatta a város hatóságával, hogy Bartók Jakab a múlt év április havában 250 drb rizling és 250 darab furmint szőlőoltványt kapott Wolf Lipót és fiai rusztl szőlőtelepéről, a mely telepen a »Gomnose Bacillaire« szőlőbetegség jelenléte lett megállapítva s ennek alapján zár alá véve. A miniszter ennél fogva utasította az érdeklő szőlőtermelőt, hogy június hó folyamán a városi tanács képviselőjével az említett szőlőt vizsgálja meg továbbá, hogy időszakonként helyszíni szemlék útján állandó szigorú felügyelet és ellenőrzés alatt tartja, szeptember és október hónapokban pedig, mikor a fent jelzett új betegség jelei leginkább mutatkoznak, ismét vegye vizsgálat alá; végül a hatóságot hasonló szigorú ellenőrzésre birta fel.

A nagy közönségnek, különösen a szőlőbirtokosoknak áll első sorban érdekében, hogy minden olyan cselekménytől, a mi által a baj tova huzzolható, ne csak tartózkodják, hanem még maguk is figyelemmel kísérjék sőt elleuőrizzék az említett szőlőt s ha olyannak jutnának tudomására, hatóságnak késedelem nélkül jelentsék fel. — Ajánljuk a szőlőbirtokosoknak a legnagyobb óvatosságot, nehogy sirva nézzenek nehéz fáradság után elért eredmény lönkre menetele s ezzel reményeik meghiusítása után!

Nagyváradi kereskedelmi és iparkamara.
2333—1895. sz.

Értesítés.

A m. kir. államvasutak igazgatósága megküldte kamaránkhoz az 1896. évi január 1-től egy, esetleg hat évre szükséges különféle festett bőrárak szállítására, nemkülönben egy hazai bőrfestőgyár létesítése tárgyában kibocsátott pályázati hirdetményét.

Miről az érdekelteket van szerencsénk azzal értesíteni, hogy a hivatolt pályázati hirdetmény feltételei az alulírott kamara hivatalánál a hivatalos órák alatt délelőtt 8 órától délután 2 óráig megtekinthetők.

Nagyvárad, 1895. május hó 23-án.

A nagyváradi kereskedelmi és iparkamara:
Janky József, Dr. Sarkadi Lajos,
elnök. titkár.

2361—1895. sz.

Értesítés.

A m. kir. államvasutak igazgatósága a vonalai részére szükséges vízhatlan mész és portland ragaszmen szállításának biztosítására pályázatot hirdet.

Miről van szerencsénk az érdekelteket azzal értesíteni, hogy a hivatolt pályázati hirdetmény feltételei a kamara hivatalánál a hivatalos órák alatt délelőtt 8 órától délután 2 óráig megtekinthetők.

Nagyvárad, 1895. május 24-én.

A nagyváradi kereskedelmi és iparkamara:
Janky József, Dr. Sarkadi Lajos,
elnök. titkár.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1895. május 24-én.

Magyar aranyjárdék 4%	123.25
Magyar koronajárdék	99.10
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4 1/2%	126.50
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 1/3%	103.50
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	125.—
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	98.50
Italmérségi jog megváltási kötvény	101.—
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	98.75
Magyar nyerevény sorsjegy-kölcsön	157.—
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy kölcsön	148.50
Oszták járdék papirban	101.25
Oszták járdék ezüstben	101.25
Oszták járdék aranyban	123.50
Oszták korona járdék	101.50
1860. oszt. államsorsjegyek	157.50
Oszták-magyar bankrészvény	1075.—
Magyar hitelbank részvény	462.20
Oszták hitelintézet részvény	398.—
Oszták-magyar államvasuti részvény	430.25
20 frankos arany (Napoleond'or)	965.—
Német birodalmi márka	59.60
London vista	122.15
Paris vista	48.40
20 márkás arany	11.92

SZINKÖR NAGYVÁRADON.

Nagy bérlet 22-ik szám.

II. Kis bérlet 92-ik szám.

Páros.

Páros.

Pénteken, 1895. május hó 24-én

Uff király.

Bohózatos nagy operette 3 felvonásban. Zenéjét szerző: Bátor Szidor és Hegyi Béla.

S Z E M É L Y E K :

I-ső Uff király	—	—	—	Fórisz Pista
Erisszon, nagykövet	—	—	—	Csatár Győző
Szirokkó, csillagvizsgáló	—	—	—	Rónaszéki Guszt.
Tápióka, Erisszon titkára	—	—	—	Sólyom Lajos
Rendőrfőnök	—	—	—	Ligetű Vilmos
Lazuli, házaló fiu	—	—	—	R. Réthy Laura
Laula, hercegnő	—	—	—	Sugár Aranka
Aloe, Erisszon felesége	—	—	—	Tolnainé
Pátaka	—	—	—	Rónai Rózi

Nép. katonaság, udvarbeliek. Tört. Uff király birodalmi székvárosában.

Kezdeté fél 8 órakor.

Holnap, vasárnap, május hó 26-én, két előadás:
Délután fél 4 órakor, leszállított helyárrakkal, bérlet-szűnetben

Egy bolond gondolat.

Bohózat.

Este fél 8 órakor, rendes helyárrakkal, bérletfolyamban

A t ó t l e á n y.

Népszimű.

HIRDETMÉNY.

A „Szent László-nyomda“ részvénytársaság részvényesei értesítettnek, hogy a f. évi május hó 28-ára hirdetett közgyűlés közbejött akadályok miatt bizonytalan időre elhalasztatik.

A közgyűlés idejéről, helyéről és tárgyáról a részvényesek a »Tiszántul« hirdetési rovatában értesítettni fognak.

Nagyvárad, 1895. május 24.

Az igazgatóság.

—————

Bérma ajándéknak

alkalmas

imakönyvek

nagy választékban es izléses, különböző bekötetésekben kaphatók

KUTASI D.

könyvkereskedésében

Nagyváradon, Olaszi, Fő-utca, (új kaszinó épület.)

Bérmálási emléknek

a n. é. közönség szives figyelmébe ajánlom dúsan berendezett

imakönyvek, szentképek, rózsafüzérek

és ezen célra alkalmas ifjusági iratok raktáramat.

Ujjonnan érkezett imakönyvek a legúj-tányosabb árban kaphatók.

Ungár Jenő

könyv- és papirkereskedése

Nagyváradon

Olaszi, Fő-utca (Rimanóczy-ház.)

(132)

Mélyen leszállított árak készpénzfizetés mellett!

Végeladás!

Miután a helybeli piacon a **Deutsch K. L.**-féle házban levő üzletünket felhagyjuk, illetve új üzletünkkel egyesítjük, kényszerítve vagyunk a régi üzletben felhalmozott fölösleges árut,

SZOLID ALAPON VEZETETT

VÉGELADÁS

utján értékesíteni, minek folytán *vásznak, asztalneműek, fehérneműek, férfi- és női ruhaszövetek, függönyök, ágy- és asztalterítők, butorszövetek* stb.

mélyen leszállított árak

mellett adatnak el.

KUNZ JÓZSEF és TÁRSA

(103) 18-20

NAGYVÁRAD, Szent-László-tér.

Állványok eladók

Kunz József és Társa cég

Szent-László-tér,

DEUTSCH K. I.-féle házban levő üzletben.

Mélyen leszállított árak készpénzfizetés mellett!

Várad-velencei műkertészeti telep!

50,000 darab — szemzés által nemesített —

1 és 2 éves rózsák

áll a várad-velencei műkertészeti és rózsatelepen a rózsakedvelő közönség rendelkezésére.

A fajok a legszebb és leghálásabb viritásúakból vannak összeállítva.

Ujdonságok 1892—93—94-ből.

AZ ÁRAK BAMULATOS OLCSONK!

(123)

Rózsák árai:

Egy éves igen szép, erős gyökérnemes (wurzelecht) és alacsony törzsbe nemesített, 10 drb 2 frt, 100 drb 18 frt, 2 éves kiváló szép, erős bokrok 10 drb 3 frt 80 kr., 100 drb 35 frt.

Magas rózsatők 3 lábtól 6 láb magas törzsekkel, szép koronával:

12 drb a legjobb fajokból egy csoportra való	5 frt — kr.
25 » » » » nagyobb csoportra való	9 » 50
50 » 25 fajban	18 » — »
100 » 50 szép fajban	35 » — »
2 évesek nagy koronával 10 drb 6 frt 50 kr., 100 drb	60 » — »
Ujdonságok a legszebb fajokban az 1892-ik évről 10 drb	6 » — »
» » » » 1893-ik évi fajokból 10 drb (10 faj)	8 » — »
» » » » 1894-ik évi fajokból 10 drb (10 faj)	10 » — »

A rózsák részint cserépbe ültetve, részint mohába vannak kötözve s az év bármely szakában kiültethetők a nélkül, hogy azt legkevesebbé megsínylenék.

Miután a rózsák szabadba való kiültetésénél a moházás sokkal előnyösebbnek és megbízhatóbbnak bizonyult, a cserépben nevelt rózsák dbja 5 krral olcsóbb.

Árjegyzéket kívánatra úgy helyben, mint vidékre ingyen és bérmentve küld a váradvelencei műkertészeti és rózsatelep.

